

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

LIIKETALOUS

TUTKINTOTYÖRAPORTTI

**TILINPÄÄTÖSSUUNNITTELU
ELINKEINONHARJOITTAJILLA JA HENKILÖYHTIÖISSÄ**

Sanna Pikkumaa

Talouden ja hallinnon koulutusohjelma
marraskuu 2005
Työn ohjaaja: Pirkko Jaatinen

TAMPERE 2005

Tekijä(t): Sanna Pikkumaa

Koulutusohjelma(t): Talouden ja hallinnon koulutusohjelma

Tutkintotyön nimi: Tilinpäätössuunnittelu elinkeinonharjoittajilla ja henkilöyhtiöissä

Title in English: Planning financial statements for private traders, joint partnerships and limited partnerships

**Työn valmistumis-
kuukausi ja -vuosi:** marraskuu 2005

Työn ohjaaja: Pirkko Jaatinen

Sivumäärä: 36

TIIVISTELMÄ

Työn tarkoitus on kuvata mitä erilaisia tilinpäätössuunnittelun keinoja elinkeinonharjoittajalla ja henkilöyhtiöllä on käytettävissä ja miten erilaiset mahdollisuudet vaikuttavat yrityksen tilinpäätökseen.

Työ on tarkoitettu oppaaksi elinkeinonharjoittajille ja henkilöyhtiöille, jotta he osaisivat ottaa huomioon miten omaa tilinpäätöstään voi suunnitella ja kuinka sen muotoutumiseen voi yritys myös itse vaikuttaa.

Työssä on runsaasti esimerkkejä, joiden avulla on havainnollistettu asioita. Työssä on myös osuus, jossa kuvataan miten erilaiset tilinpäätösvalinnat kuvitteellisessa esimerkkiyrityksessä vaikuttavat sen tulokseen ja nettovarallisuuteen ja sitä kautta yrittäjän maksamiin veroihin. Esimerkkiyrityksen tavoitteena on mahdollisimman pienet maksettavat verot yrittäjälle.

Työn tuloksena voidaan todeta, että tilinpäätössuunnittelu on monimutkaista ja yksi asia vaikuttaa monella eri tavalla, mutta kuitenkin pienelläkin suunnittelulla voi vaikuttaa paljon tilinpäätökseensä. Suunnittelun on kuitenkin oltava yrityksessä jatkuvaa, jotta voi saavuttaa parhaat tulokset. Tilinpäätöshetkellä tehdyn suunnittelun mahdollisuudet ovat paljon pienemmät kuin jo tilikauden aikana tehdyn suunnittelun.

Sisällysluettelo

JOHDANTO	4
2. TILINPÄÄTÖSSUUNNITTELU	6
2.1 MITÄ ON TILINPÄÄTÖSSUUNNITTELU	6
2.2 TAVOITETULOS	7
2.3 KRIITTINEN TILINPÄÄTÖS	8
2.4 EI- KRIITTINEN TILINPÄÄTÖS	10
3. TULOKSEEN VAIKUTTAMISKEINOT	11
3.1 KULUVARASTO	11
3.2 POISTOT	11
3.3 TOIMINTAVARAUS	14
3.4 JÄLLEENHANKINTAVARAUS	15
3.5 EDUSTUSMENOT	16
3.6 SUUREHKOT KORJAUSMENOT	17
3.7 PITKÄAIKAISTEN TOIMITUSTEN OSATULOUTUS	17
3.9 KIINTEIDEN MENOJEN AKTIVOINTI	18
3.10 TAPPIOT	18
3.11 NETTOVARALLISUUS JA SEN SUUNNITTELU	19
4. ERI YRITYSMUOTOIHIN LIITTYVÄ VEROSUUNNITTELU	22
4.1 YKSITYISLIIKKEET	22
4.2 HENKILÖYHTIÖT	23
5. ESIMERKKIYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSSUUNNITTELUN VAIHTOEHTOJA	25
6. JOHTOPÄÄTÖKSET, POHDINTAA	29
LÄHTEET	30
LIITTEET	32

Johdanto

Tutkimuksen aiheena on elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden tilinpäätössuunnittelu. Tarkoituksena on kuvata mitä tilinpäätöksen suunnittelu tarkoittaa ja mitä mahdollisuuksia yrityksellä on vaikuttaa tilinpäätökseensä. Halusin tehdä selkeän ja käytännönläheisen oppaan erityisesti pienyrittäjille, joilla ei useinkaan ole mitään varsinaista taloushallinnon koulutusta ja monet asiat saattavat olla epäselviä. Esimerkkien avulla olen halunnut selventää yrityksen erilaisia mahdollisuuksia. Työssä on myös osuus, jossa käsitellään kuvitteellisen esimerkkiyrityksen kautta kolmea vaihtoehtoista tilinpäätösmahdollisuutta ja miten ne vaikuttavat yrittäjän verotettavaan tulokseen ja nettovarallisuuden muodostumiseen ja sitä kautta yrittäjän maksamiin veroihin. Lisäksi aiheen valintaan vaikuttaa oma kiinnostus aiheeseen.

Tilinpäätössuunnitteluun kuuluu myös oleellisena osana verosuunnittelu. Kaikilla yrittäjillä ei ole taloushallinnon koulutusta ja vaikka tilitoimistosta saa apua niin on tärkeää myös yritykselle tietää miten se voi vaikuttaa omaan tilinpäätökseensä. Tilinpäätöstilanteessa ei enää niin paljon voi vaikuttaa kuin jos jo aikaisemmin on mietitty tulevaa tilinpäätöstä. Tilinpäätössuunnittelun pitäisi olla yrityksessä jatkuvaa, jotta sillä saavuttaisi parhaan mahdollisen hyödyn.

Olen rajannut työn koskemaan elinkeinonharjoittajia ja henkilöyhtiöitä eli kommandiittiyhtiöitä ja avoimia yhtiöitä. Osakeyhtiöiden tilinpäätössuunnittelun olen jättänyt kokonaan työstä pois. Olen päätenyt tällaiseen rajaukseen, koska elinkeinonharjoittajilla ja henkilöyhtiöissä yrityksen tulosta verotetaan yrittäjien henkilökohtaisena tuloksena eli siis käytännössä he kuuluvat progressiivisen verotuksen piiriin ja osakeyhtiöitä taas verotetaan itsenäisenä verovelvollisena eli koko verotettava tulos verotetaan pääomatulona. On myös joitakin tilinpäätössuunnittelun keinoja, joita ei voi soveltaa lainkaan osakeyhtiöissä. Tällainen on esimerkiksi toimintavaraus. Vaikka kaikilla yrityksillä on myös paljon samoja asioita tilinpäätössuunnittelua tehdessä niin molemmissa on kuitenkin myös niin paljon eroja, että päätin siksi keskittyä vain elinkeinonharjoittajiin ja henkilöyhtiöihin.

Työni painottuu tilinpäätössuunnitteluun verosuunnittelun näkökulmasta, koska elinkeinonharjoittajilla ja henkilöyhtiöillä se on yleensä huomattavin osuus yrityksen tilinpäätössuunnittelusta.

Tilinpäätössuunnittelu tarkoittaa tulokseen vaikuttamiskeinoja ja vaihtoehtoisia tilinpäätösratkaisuja sekä tuloksen ja voitonjaon suunnittelua verotusnäkökohdat huomioon ottaen. Verosuunnittelu puolestaan tarkoittaa suunnittelua, jolla yritys pyrkii toteuttamaan valitsemaansa veronmaksupolitiikkaa. Tilinpäätössuunnittelun tulisi olla yrityksessä jatkuvaa, jotta tulevaisuutta voidaan arvioida ajoissa. Ennen tilinpäätössuunnittelu kohdistui pääasiassa tuloslaskelman ja tuloksen suunnittelussa. Nykyään suunnitellaan myös varallisuutta ja tasetta.

2. Tilinpäätössuunnittelu

2.1 Mitä on tilinpäätössuunnittelu

Tilinpäätössuunnittelu on erilaisten mahdollisuuksien kartoittamista ja hahmottamista sekä erilaisten toimintavaihtoehtojen kehittämistä, jonka jälkeen voidaan vertailla eri toimintavaihtoehtojen edullisuutta ja kannattavuutta. (Alhola, Koivikko, Rätty & Tuominen. 2002:9) Tilinpäätössuunnittelu on tärkeä osa yrityksen toimintaa. Suunnittelu on suoritettava pitkällä aikavälillä, tilinpäätöstilanteessa suunnittelusta ei enää ole käytännössä juurikaan hyötyä.

Koska Suomessa kirjanpito ja verotus kytkeytyvät monin tavoin toisiinsa verosuunnittelu liittyy läheisesti tilinpäätössuunnitteluun. Verosuunnittelu onkin huomattava osuus pienen yrityksen tilinpäätössuunnittelua, kun isommalla yrityksellä korostuu usein yrityskuvaan ja sen vaatimaan tiedottamiseen liittyvä näkökulma (Leppiniemi 2005)

Perinteinen tilinpäätössuunnittelu on tapahtunut verotuksen näkökulmasta ja pääpaino onkin ollut tuloslaskelman ja tuloksen suunnittelussa. Nykyään tilinpäätössuunnittelussa on siirrytty enevässä määrin myös varallisuuden ja taseen suunnitteluun. Koska elinkeinonharjoittajilla ja henkilöyhtiöissä on yrityksen ja yrittäjän verotusta tarkasteltava kokonaisuutena, tärkeä osuus tuloslaskelman suunnittelun lisäksi on taseen suunnittelu. Tämä johtuu siitä, että elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden verotus on sidottu yrityksen nettovarallisuuteen, joka taas johdetaan yrityksen taseesta. Suunnittelun kohteena ovat myös mm. omistajan mahdollisuus nostaa varoja yrityksestä sekä yrityksen toimintaedellytysten turvaaminen. (Alhola ym. 2002: 9-10)

Verosuunnitteluksi kutsutaan suunnittelua, jolla yritys pyrkii toteuttamaan valitsemaansa veronmaksupolitiikkaa. Verolainsäädäntö antaa puitteet verosuunnittelulle. (Alhola ym. 2002: 10) Verosuunnittelun tehtävänä on myös verotuksellisesti edullisimman vaihtoehdon esittäminen sekä verohaittojen ja hallitsemattomien verotustilanteiden estäminen. Verosuunnittelussa tavoitteena on myös verojen määrään ja maksamisajankohtaan vaikuttaminen sekä suunniteltujen toimenpiteiden veroseuraamusten ennakointi. Tilinpäätössuunnittelu ja verosuunnittelu ovat osa yrityssuunnittelua. (Leppiniemi 2005)

Tilinpäätössuunnittelun tavoitteita Leppiniemen mukaan ovat: eri tarkoituksia palvelevien tietojen saaminen vaivattomasti kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä, tilinpäätöstietojen esittämistavan

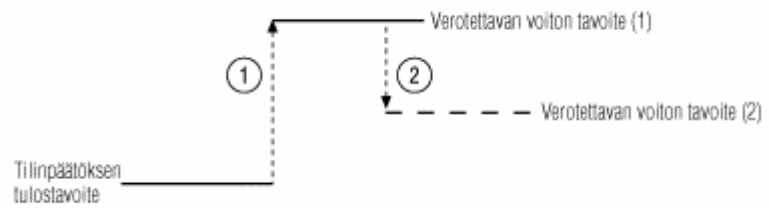
valinta, yrityksen tuloksen mitoittaminen ja suunnittelu sekä haluttujen veroratkaisujen aikaansaaminen. (Leppiniemi 2005)

2.2. Tavoitetulos

Tavoitetulos ohjaa tuloslaskelmakeskeistä tilinpäätössuunnittelua. Yrityksellä on kaksi tulostavoitetta tilinpäätöstä valmistellessaan; kirjanpidollinen tulostavoite ja verotuksellinen tulostavoite. Voitonjakotarve liittyy ensisijaisesti kirjanpidolliseen tulostavoitteeseen ja verotuksellinen tavoitetulos puolestaan valitun veronmaksupolitiikan toteuttamiseen. Suunnittelussa joudutaan yleensä asettamaan jompi kumpi; joko kirjanpidollinen tai verotettava tavoitetulos etusijalle. (Tikka&Nykänen 2005) Tavoitetulos on tavoitteeksi asetettu tulos, johon pyritään tilinpäätöksen yhteydessä tehtävillä ratkaisuilla. (Alhola ym. 2002: 27) Yleensä tavoitetulos määritellään tilikauden voittona (tappiona) tai verotettavana tulona (Tomperi 2002:136)

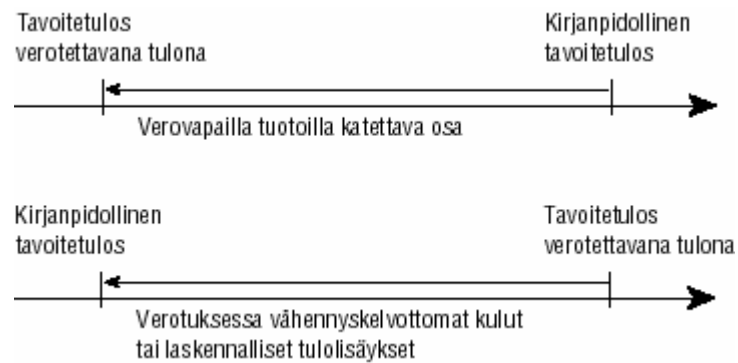
Tavoitetuloksen määrittämiseen vaikuttavat esimerkiksi osingonjakotarve, oman pääoman kasvattamistarve, sidosryhmien odotukset ja yrityksen omaksuma veronmaksupolitiikka. (Alhola ym. 2002: 30) Henkilöyhtiöissä verorasitukseen vaikuttava keskeinen seikka on verotetaanko tulo ansio- vai pääomatulona. Nettovarallisuuden perusteella tulo jaetaan ansio- ja pääomatuloiksi. Nettovarallisuuden verosuunnittelu onkin noussut tärkeään asemaan henkilöyhtiöiden verosuunnittelussa. (Leppiniemi 2005) Taselähtöisessä tavoitetuloksen asettamisessa keskitytään nimenomaan nettovarallisuustavoitteen asettamiseen (Alhola ym. 2002).

Lainsäädännöstä johtuen kirjanpidon ja verotuksen tuloksilla on monia keskinäisiä sidonnaisuuksia. Sen vuoksi tilinpäätöksen tulostavoitteesta seuraa yleensä tarve tai pakko näyttää tiettyä verotettavaa tulosta. Tilinpäätöksen tulostavoite saatetaan joutua korottamaan verotettavan voiton tavoitteeksi, johtuen siitä, että kirjanpidossa on vähennettävä useita sellaisia eriä, jotka eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Tällaisia eriä ovat esimerkiksi edustuskulut, jotka vähennetään kirjanpidossa, mutta joista voi verotuksessa vähentää vain puolet. Voi käydä myös niin, että tilinpäätöksen tulostavoite voidaan alentaa veronalaisen voiton tavoitteeksi johtuen verovapaista tuloista, joita on esimerkiksi osingot. (Leppiniemi 2005) Tätä havainnollistaa kuvio 1.

Kuvio 1. (Leppiniemi 2005)

Yleisin tilanne tulossuunnittelussa on, että kirjanpidollinen tulostavoite asetetaan verotuksellista tulostavoitetta alhaisemmaksi (Tikka&Nykänen 2005.) Kuvio 2 havainnollistaa verotettavan tulon ja kirjanpidollisen tavoitetuloksen suhdetta.

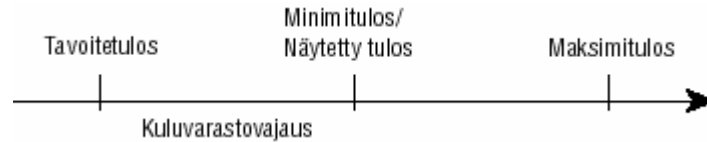

Kuvio 2. (Tikka&Nykänen 2005)

2.3 Kriittinen tilinpäätös

Mikäli yritys ei pysty saavuttamaan asettamaansa tavoitetulosta, kutsutaan tilinpäätöstä kriittiseksi. Yrityksellä ei tällöin ole käytössään riittävästi tulosvaikutteisia keinoja.(Alhola ym. 2002:37)

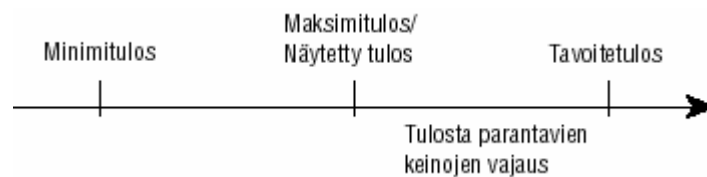
Mikäli yrityksellä on kriittinen tilinpäätös tavoitetulos on joko pienempi kuin pienin esitettävissä oleva tulos tai suurempi kuin suurin esitettävissä oleva tulos. Mikäli tavoitetulos on pienempi kuin pienin esitettävissä oleva tulos yrityksen on joko lisättävä kuluja tai vähennettävä tuottoja, jos se haluaa saavuttaa tavoitetuloksensa.

Kuvio 3. Kriittinen tilinpäätös: tavoitetta suurempi tulos. (Tikka&Nykänen 2005)

Kuviossa 3 yrityksellä on joustovaraa minimi- ja maksimituloksen välillä, mutta yritys haluaisi päästä minimitulosta pienempään tulokseen. Jos yritys käyttää kaikki tuloksenjärjestelykeinoja se pääsee minimitulokseen. Minimituloksen ja tavoitetuloksen erotus on se määrä, joka vielä olisi tarvittu tavoitetulokseen pääsemiseksi.

Jos taas tavoitetulos on suurempi kuin suurin esitettävissä oleva tulos täytyy yrityksen lisätä tuottoja tai vähentää menoja. (Alhola ym. 2002: 39)

Kuvio 4. Kriittinen tilinpäätös: tavoitetta pienempi tulos. (Tikka&Nykänen 2005)

Kuvio 4 havainnollistaa tilannetta, jossa kuluja tulee tilinpäätökseen haluttua enemmän. Tällöin kaikki ne menot, jotka on mahdollista aktivoida kirjataan taseeseen. Tällöin myös puretaan mahdollisuuksien rajoissa varauksia ja harkinnanvaraiset poistot jätetään tekemättä. Tässä tilanteessa tulos on tavallisesti tappiollinen.

Jos yritys havaitsee tulokseen vaikuttamiskeinojen olevan riittämättömät sen täytyy selvittää onko kannattavaa hankkia tulokseen vaikuttamiskeinoja. Kannattavuusongelma liittyy ensisijaisesti kriittiseen tilinpäätökseen. (Alhola ym. 2002: 46)

Jos tavanomaisia vuosikuluja joudutetaan eli jos pyritään pienempään tulokseen kuin minimitulo, toimenpiteiden kannattavuus voidaan selvittää vertaamalla kulun avulla aikaansaatua verosäästöä siitä aiheutuvaan korkomenetykseen. Jos verosäästö on suurempi kuin korkomenetykset toimenpide on kannattava. (Alhola ym. 2002: 47)

Mikäli taas tuloja pyritään lykkäämään eli tällöinkin pyritään pienempään tulokseen toimenpiteitä ovat lähinnä myyntitulojen ajoitukseen liittyvät toimenpiteet, kuten esimerkiksi toimitusajankohdan lykkääminen yli tilinpäätöshetken voi olla kannattavaa. (Alhola ym. 2002: 47)

2.4 Ei- kriittinen tilinpäätös

Jos yritys pystyy esittämään tavoitteeksi asettamansa tuloksen tilinpäätöksessään puhutaan puolestaan ei-kriittisestä tilinpäätöksestä. Tällöin käytössä on vähintään tuloksen edellyttämä määrä tuloksenjärjestelykeinoja. (Alhola ym. 2002:37) Osa menoista on yleensä sellaisia, että ne voitaisiin jättää vielä tilinpäätöstilanteessa kirjaamatta kuluiksi ja aktivoida (Tikka&Nykänen. 2005)

Ei-kriittisessä tilinpäätöksessä tavoitetulos on suurimman ja pienimmän esitettävissä olevan tuloksen välissä, joten tulos voidaan esittää halutun suuruisena. Ei-kriittisessä tilinpäätöksessä ongelmana on se, mitä tulosvaikutteisia tavoitetuloksen saavuttamiseen käytetään. Mikäli tulos on maksimi- tai minimituloksen suuruinen ei tätä ongelmaa synny, koska silloin käytetään kaikki tuloksenjärjestelykeinot. (Alhola ym. 2002: 38)

Tyypillistä ei-kriittiselle tilinpäätökselle on, että yrityksellä olisi käytettävissä keinoja tuloksen parantamiseksi. Esimerkiksi poistoja on yleensä tehty, mutta niitä voitaisiin vielä pienentää tai suurentaa. (Tikka&Nykänen 2005)

Ei-kriittisessä tilinpäätöstilanteessa täytyy valita mitä tuloksenjärjestelykeinoja käytetään. Valintaa tehtäessä täytyy ottaa huomioon monia eri näkökulmia; kuten esimerkiksi tuloverotuksen, sosiaaliturvamaksun ja nettovarallisuuden näkökulmat. Esimerkiksi sosiaaliturvamaksu määräytyy poistojen mukaan. (Leppiniemi 2005)

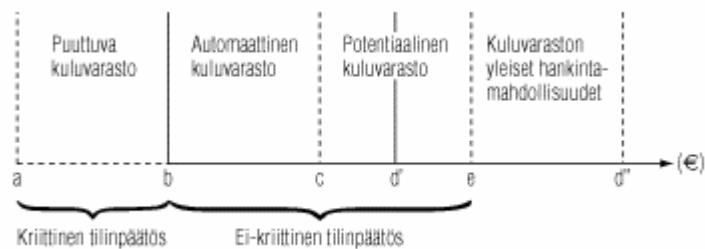
3. Tulokseen vaikuttamiskeinot

3.1 Kuluvarasto

Tulosvaikuttavia keinoja kutsutaan myös kuluvarastoksi. Tilikauden aikana kuluvarasto on laajempi sisällöltään kuin tilinpäätöshetkellä. Tilikauden aikana on esimerkiksi mahdollista aikaansaada tai lykätä liiketapahtumia. (Leppiniemi 2005)

Automaattiseksi kuluvarastoksi kutsutaan automaattisesti yrityksen toiminnan myötä syntyviä tuloksenjärjestelykeinoja, joiden käyttöönsaamiseksi ei tarvitse ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin. Automaattisia tuloksenjärjestelykeinoja ovat esimerkiksi poistot ja toimintavaraus.

Potentiaalisen kuluvaraston käyttöönsaaminen puolestaan edellyttää erityisiä toimenpiteitä. (Leppiniemi 2005) Yritys voi hankkia esimerkiksi käyttöomaisuutta saadakseen lisää poistoja.

Kuvio 5.(Leppiniemi 2005)

Kuviossa 5 tavoitetulosta kuvaa piste b. Piste a on saavutettavissa oleva tulos kriittisessä tilinpäätöstilanteessa. Kriittisessä tilinpäätöksessä tuloksenjärjestelykeinot loppuvat kesken eikä tavoitetulokseen päästä. Tavoitetuloksen eli pisteen b oikealla puolella on ei-kriittisen tilinpäätöstilanteen kuluvarasto. Pisteeseen c saakka kuluvarasto on automaattista. Pisteeseen c oikealla puolella kuluvarasto on potentiaalista eli erityisin toimenpitein hankittavissa olevat keinot. Näitä ovat esimerkiksi tulojen lykkääminen ja jo päätettyjen menojen jouduttaminen. Pisteeseen e oikealla puolella on vielä kuluvaraston yleiset hankintamahdollisuudet. Se kuvaa kuluvarastoa, joka yrityksen kannattaisi hankkia, mutta joka ei esimerkiksi rahoituksesta johtuen ole yrityksen saatavilla.

3.2. Poistot

Poistot ovat yritykselle tärkeä tilinpäätössuunnittelun keino. Kirjanpitolaki edellyttää suunnitelman mukaisten poistojen tekemistä. Poistojen ensisijainen tarkoitus on hankintamenon

vähentäminen tuotoista hyödykkeen taloudellisena käyttöaikana, ei käyttöomaisuushyödykkeen käyvän arvon määrittely.

Suunnitelman mukaiset poistot tarkoittavat käyttöomaisuuden hankintamenon ja muiden pitkävaikutteisten menojen kirjaamista kuluiksi ennalta laaditun suunnitelman mukaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. (Tomperi 2001: 25)

Poistoja käsitellään EVL 54§: ssa. Yrityksen on tehtävä kirjanpidossaan vähintään samansuuruiset poistot kuin se on tehnyt verotuksessa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että mikäli yritys haluaa tehdä verotuksessa elinkeinoverolain salliman enimmäispoiston ja kirjanpidon suunnitelman mukainen poisto on tätä pienempi täytyy tuloslaskelmassa näyttää erotuksen verran poistoeron lisäystä. (Ahanen-Raitio ym. 2003: 34)

Tämä mahdollistaa myöhemmin tilikauden poistojen tekemisen suunnitelmapoistoa pienempänä. Tuloslaskelmassa poistojen kohdassa esitetään kuitenkin myös tällöin tilikauden suunnitelmapoisto, mutta sitä oikaistaan poistoeron vähennyksellä, jolloin tulosvaikutus tuloslaskelmassa on nolla, jos poistoeron vähennystä on kirjattu saman verran kuin suunnitelman mukainen poisto olisi. Kertynyttä poistoeroa saa kirjata maksimissaan suunnitelman mukaisten poistojen verran. Tilinpäätöksessä tehtyjen suunnitelman mukaisten poistojen ja yli- /tai alipoistojen yhteismäärää nimitetään kokonaispoistoksi (Tomperi 2001: 32-34).

Esimerkki: Yritys on hankkinut tehdasrakennuksen hintaan 1 500 000 euroa. Taloudellinen käyttöaika arvioidaan 25 vuodeksi. Suunnitelman mukainen poisto on siis 60 000 euroa. Elinkeinoverolain sallima enimmäispoisto on ensimmäisenä vuonna 105 000 euroa ($1\,500\,000 \cdot 0,07 = 105\,000$). Yritys voi siis kirjata suunnitelman mukaista poistoa 60 000 euroa ja ylipoistoa 45 000 euroa. Tällöin poistot pienentävät verotettavaa tulosta 105 000 euroa.

Seuraavana vuonna yritys voi poistaa suunnitelman mukaiset poistot 60 000 euroa ja ylipoistoa 37650 euroa. Verotuksessa poistamaton hankintameno toisena vuonna on hankintahinta 1 500 000 euroa vähennettynä edellisvuonna tehdyillä kokonaispoistoilla ($105\,000\text{€}$) eli $1\,500\,000 - 105\,000 = 1\,395\,000$ euroa, josta elinkeinoverolain sallima enimmäispoisto on 97650 euroa ($1\,395\,000 \cdot 0,07 = 97\,650$). Tästä vähennetään suunnitelman mukaiset poistot jolloin ylipoistoa saa

kirjata 37 650 euroa. Tällöin kertynyttä poistoeroa yrityksellä olisi 82650 euroa.

Toinen vaihtoehto toisena vuonna on tehdä suunnitelman mukaisia poistoja pienempi poisto eli nk. alipoisto. Koska ensimmäisenä vuonna tehtiin ylipoistoa 45000 euroa, kertyisi suunnitelman mukaisia poistoja vähintään 15 000 euroa (60000-45000). Alipoistoa ei voi kirjata enempää kuin aikaisemmin tehdyt kertyneet ylipoistot ovat. Jos yrityksen tulos on jäämässä heikoksi, alipoistoja kirjaamalla tulos saadaan näyttämään paremmalta.

Jos kaikkia poistoja ei tehdä täysimääräisinä, ensin kannattaa tehdä ne poistot, joita ei voida siirtää myöhempään vuosiin ja myös poistot hitaimmin poistettavista kohteista. Kannattaa muistaa, että varallisuusverotuksessa ja yrityksen nettovarallisuutta laskettaessa maa-alueiden ja rakennusten arvoksi katsotaan niiden hankintamenon poistamaton jäännös tai verotusarvo sen mukaan kumpi on suurempi. Rakennuksen poistot saattavat siis alentaa nettovarallisuutta. (Tomperi 2002: 149)

Elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot (EVL 30-34§)

- Koneet ja kalusto sekä muu niihin verrattava käyttöomaisuus 25%
 - myymälä-, varasto-, tehdas-, työpaja-, talous-, voima-asema tai muu niihin verrattava rakennus 7%
 - asuin-, toimisto-, tai muu niihin verrattava rakennus 4%
 - polttoainesäiliöt, happosäiliöt ja muut sellaiset metallista tai muusta siihen verrattavasta aineesta rakennetut kevyet rakennelmat 20%
 - puusta tai siihen verrattavasta aineesta rakennetut kevyet rakennelmat 20%
 - rakennus tai rakennelma, jota käytetään yksinomaan liiketoiminnan edistämiseen tähtäävässä tutkimustoiminnassa 20%
- Elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot lasketaan poistamatta olevan hankintamenon perusteella.

Sosiaaliturvamaksuprosentti määräytyy yrityksen poistojen mukaan. Tämä kannattaa huomioida tilinpäätössuunnittelussa varsinkin, jos yrityksen poistot ovat lähellä seuraavaa sosiaaliturvamaksuluokkaa. Kannattaa muistaa, että esimerkiksi yrityksen vuoden 2005 sosiaaliturvamaksut määräytyvät vuoden 2003 verotuksessa vähennettyjen poistojen mukaan.

Sosiaaliturvamaksuluokat vuonna 2005 : (www.vero.fi/)

I luokka 2,966%

- uusi yritys
- yrityksen kuluvan käyttöomaisuuden poistot v. 2003 verotuksessa alle 50 500 euroa
- yrityksen poistot v. 2003 yli 50 500 euroa, mutta alle 10% palkoista

II luokka 5,166%

- jos yrityksen poistot yli 50 500 euroa ja samalla vähintään 10%, mutta enintään 30% palkoista

III luokka 6,066%

- jos yrityksen poistot yli 50 500 euroa ja samalla yli 30% palkoista

3.3 Toimintavaraus

Toimintavaraus on vapaaehtoinen ja elinkeinoverotuksessa vähennyskelpoinen varaus, joka perustuu maksettujen palkkojen määrään. Toimintavarausta eivät kuitenkaan voi tehdä kaikki yritykset vaan ainoastaan ne joihin sovelletaan progressiivista verotusta eli siis käytännössä yksityinen ammatin- tai liikkeenharjoittaja, yhtymä tai kuolinpesä, joiden osakkaina on ainoastaan luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä. (Leppiniemi&Leppiniemi 2004) Osakeyhtiö tai osuuskunta ei siis saa toimintavarausta tehdä. Toimintavaraus on kulukirjaus, joka ei perustu liiketapahtumaan vaan verolainsäädännössä sallittu vähennys.

Toimintavaraus on yritykselle hyvä tulossuunnittelun keino, koska hyvänä vuonna se voi tehdä toimintavarauksen ja tällä tavoin siis pienentää verotettavaa tulostaan ja huonona vuotena se voi purkaa varausta ja näin parantaa näytettävää tulosta.

Toimintavaraus voi olla suuruudeltaan korkeintaan 30% maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden ajalta. Kuluksi kirjattuja, mutta maksamatta olevia palkkoja kuten esimerkiksi lomapalkkavelkoja ei lasketa tähän summaan. (Tikkanen&Salin 2002: 72)

Toimintavarauksen enimmäismäärä on laskettava jokaisena verovuonna uudelleen. Varausten enimmäismäärän ylittävä toimintavaraus on tuloutettava. Tällainen tilanne tulee eteen jos esimerkiksi toimintavarausten määrä on ollut maksimissa ja palkkojen määrä alenee. (Tikka&Nykänen 2005)

Esimerkki: Yrityksen tilikausi on 1.1-31.12.2003. Se on verovuonna maksanut ennakonpidätyksen alaisia palkkoja yhteensä 150 000 euroa. Yrityksellä ei ole aikaisemmin tehty toimintavarausta ja se tekee sen täysimääräisenä eli toimintavarauksen määrä on 45000 euroa ($150\,000 \cdot 0,3 = 45\,000$). Yrityksen tulos pienenee siis vastaavalla summalla.

Seuraavana vuonna 2004 yritys on maksanut palkkoja 120 000 euroa. Toimintavarauksen enimmäismäärä on siis 36 000 euroa ($120\,000 \cdot 0,3 = 36\,000$). Edellisenä vuonna 2003 yritys on tehnyt toimintavarauksen täysimääräisenä 45 000 euroa. Koska toimintavarauksen enimmäismäärä vuonna 2004 on 36 000 euroa, yrityksen on tuloutettava eli purettava toimintavarausta 9000 euroa. Yrityksen tulos kasvaa tällä summalla.

Toimintavaraus tuloutuu myös jos verovelvollinen lopettaa elinkeinotoimintansa, yhtymä tai kuolinpesä ei täytä enää toimintavarauksen edellytyksiä eli osakkaiksi tulee muita kuin luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä, yhtymä muutetaan yhteisöksi tai liikkeen- tai ammatinharjoittamista taikka yhtymän tai kuolinpesän harjoittamaa elinkeinotoimintaa jatketaan osakeyhtiömuodossa. Toimintavaraus luetaan edellä mainituissa tapauksissa sen verovuoden tuloksi jona toiminta on päättynyt tai muutos tapahtunut. Toimintavarauksen tuloutumisesta säädetään EVL 46a§:ssa. (Tikka&Nykänen 2005)

3.4 Jälleenhankintavaraus

Jälleenhankintavarauksen voi tehdä, jos elinkeinotoimintaan liittyvä käyttöomaisuus tuhoutuu tai vahingoittuu tulipalon tai muun vahingon vuoksi tai jos yrittäjä myy toimitiloinaan käyttämänsä rakennuksen tai sen käyttöön oikeuttavat osakkeet voidaan luovutusvoitosta muodostaa jälleenhankintavaraus. Edellytyksenä jälleenhankintavarauksen tekemiselle on, että yrittäjä jatkaa toimintaansa ja vastaava varaus tehdään myös kirjanpidossa. (Tikkanen&Salin 2002:73-74)

Jälleenhankintavaraus on käytettävä muodostamisvuoden tai kahden seuraavan vuoden aikana kuluvan käyttöomaisuuden tai toimitilaosakkeiden tai omaisuuden kuntoon saattamisesta liittyviin menoihin. Mikäli varauksista ei käytetä se tuloutetaan 20% korotettuna viimeisenä käyttövuotenaan. Erityisestä syystä verovirasto voi pidentää käyttöaikaa maksimissaan kolmella

vuodella. Mikäli varausta ei edelleenkaan käytetä se tuloutetaan korotettuna 40%:lla. (KPMG 2001: 131-132)

Esimerkki: Yrityksen toimitiloinaan käyttämän rakennuksen poistamaton menojäännös on 120 000 euroa. Rakennus tuhoutuu tulipalossa ja yritys saa rakennuksesta vakuutuskorvauksena 180 000 euroa. Jälleenhankintavarauksen muodostetaan tällöin vakuutuskorvauksen ja poistamattoman menojäännöksen erotuksesta eli $180\,000 - 120\,000 = 60\,000$.

Yritys voi siis muodostaa jälleenhankintavarauksen määrältään 60 000 euroa. Seuraavana vuonna yritys ostaa uuden rakennuksen toimitiloilleen, jonka hankintahinta on 169 000 euroa. Tästä summasta yritys vähentää jälleenhankinta-varauksen määrän eli $169\,000 - 60\,000 = 109\,000$. Tämä summa on menojäännös, josta poisto lasketaan seuraavassa tilinpäätöksessä.

3.5 Edustusmenot

Elinkeinotoiminnassa syntyneistä edustusmenoista on tuloverotuksessa vähennyskelpoisia 50%. Edustusmenon käsitettä ei ole määritelty elinkeinoverolaissa (EVL 8§) eikä myöskään arvonlisäverolaissa. Sen sisältö onkin muodostunut oikeus- ja verotuskäytännöstä sekä verohallituksen ohjeiden perusteella (esim. Verotiedote 4/1993). (Ahanen-Raitio ym. 2003: 64) Vähennettävien edustusmenojen enimmäismäärää ei ole rajoitettu (Leppiniemi 2005.)

Yrityksen ulkopuolisiin tahoihin kuten asiakkaisiin, liiketuttaviin tai muihin yrityksen elinkeinotoimintaan vaikuttaviin henkilöihin kohdistuvia vieraanvaraisuudesta tai muusta huomaavaisuudesta aiheutuvia menoja, joilla yritys pyrkii uusien liikesuhteiden luomiseen, entisten säilyttämiseen tai parantamiseen taikka muutoin toiminnan edistämiseen pidetään edustusmenoina. (Ahanen-Raitio ym. 2003: 64-65)

Markkinointi-, myynti-, ja neuvottelukulut ovat kokonaan vähennyskelpoisia verotuksessa mikäli ne liittyvät elinkeinotoimintaan. Tilaisuuksien luonne pitäisikin dokumentoida ja dokumentista tulisi käydä ilmi tilaisuuden aihe, osallistujat sekä tarvittaessa miten tilaisuus liittyy elinkeinotoimintaan. (Ahanen-Raitio ym. 2003: 63-74)

Yrityksen hallintomenot, kuten esimerkiksi tilintarkastajien kokouskulut eivät ole edustuskuluja. Myöskään pr-menot ja mainoskulut eivät ole edustuskuluja, vaikka ne usein sisältävät ravintola- ja matkakuluja. Pr- ja mainosmenoille on myös tyypillistä ettei niiden kohde ole yhtä tarkasti ennakolta määriteltävissä. Edustaminen taas yleensä kohdistuu tiettyyn yritykseen tai henkilöihin. (Leppiniemi 2005)

Edustuskuluja voivat olla muutkin kuin syömiset ja juomiset, vaikka edustamista perinteisesti ajatellaankin vain syömisinä ja juomisina. Tällaisia ovat esimerkiksi edustustilojen ylläpitomenot ja poistot sekä asiakkaille annetut merkkipäivälahjat. On myös muistettava, ettei kaikki syöminen ja juominen suinkaan ole edustusmenoa, esimerkiksi tilintarkastuslounaan kulut ovat kokonaan verotuksessa vähennyskelpoisia ja luetaan kuuluvaksi liiketoiminnan muihin kuluihin. (Leppiniemi & Leppiniemi 2005)

3.6 Suurehkot korjausmenot

Käyttöomaisuuteen kohdistuneet suurehkot korjausmenot, jotka on suoritettu tilikauden aikana voidaan kirjata kerralla kuluksi tai aktivoida. Mikäli kulut aktivoidaan, ne pitää poistaa kyseisen hyödykkeen hankintamenon poistamista koskevien säännösten mukaisesti, yleensä menojäännöspoistoin. (Tomperi 2002:150)

Tällöin on yleensä pohdittava, mikä on suurehko korjausmeno ja mikä perusparannusmeno. Perusparannusmenot on aktivoitava. Esimerkiksi rakennuksen tai huoneiston osalta vuosikuluina voidaan käsitellä kuluneiden lattiapäällysteiden vaihtamista samantasoisiin, maalattujen seinien maalausta tai tapetointia tai esimerkiksi kaappien, ovien tai ikkunoiden uusimista. (KPMG 2001:114-115)

3.7 Pitkäaikaisten toimitusten osatuloutus

Osatuloutus tarkoittaa pitkän valmistusajan vaativan suoritteen tulon kirjaamista tuotoksi jo valmistusasteen perusteella. Pitkäaikaisen valmistuksen rahamääräiselle arvolle ei ole asetettu mitään vähimmäisrajaa laissa, mutta projektin rahallisen arvon tulee olla olennainen yrityksen liikevaihtoon suhteutettuna, jotta osatuloutusmenettelyä voitaisiin käyttää. (Leppiniemi, liikekirjanpito 2005)

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan pitkäaikaishankkeen valmistus kestää tavallisesti yli vuoden, mutta valmistusajaltaan alle vuodenkin kestäviä laajuudeltaan merkittäviä hankkeita voidaan pitää pitkäaikaisina silloin, kun hankkeen aloittamis- ja

lopettamispäivämäärät sattuvat eri tilikausille ja hankkeen kirjaaminen tuotoksi vaikuttaa olennaisesti eri tilikausien liikevaihdon ja tuloksen muodostumiseen. Pitkäaikaishankkeita ovat esimerkiksi laivojen, paperikoneiden, sooda- tai voimakattiloiden, generaattoreiden, tietoliikenneverkkojen, rakennuksien, siltojen ja palvelualueiden laajahkojen suoritteiden kuten suunnittelutöiden valmistaminen. (KILA:n yleisohje 20.12.1993)

3.9 Kiinteiden menojen aktivointi

Sellaiset hankinnan ja valmistuksen menot, jotka eivät riipu kapasiteetin rajoissa tapahtuvista tuotannon määrän vaihteluista ovat kiinteitä menoja. Tällaisia ovat esimerkiksi hankinnan ja valmistuksen kuljetus- ja vakuutusmenot, tuotantorakennusten, -koneiden ja kaluston korjaus- ja kunnossapitomenot, tuotantolaitoksen käyttömenot, tuotantojohdon ja tuotannon tukitoimintojen palkka- ja henkilösivumenot sekä tuotantolaitoksen muut hallintomenot. (KPMG 2001: 116)

Myynnin, markkinoinnin, jakelun ja yleishallinnon menoja ei lueta hyödykkeen hankintaan eikä myöskään vieraan pääoman korkomenoja eikä muita rahoitusmenoja. (KPMG 2001:116)

Mikäli hyödykkeen hankintaan tai valmistukseen liittyvien kiinteiden menojen määrä on hankintamenoon nähden olennainen, hankintamenoon voidaan lukea kiinteitä menoja. Kiinteiden menojen aktivointi parantaa tulosta. Tämä tuloksen lisäys voidaan verovelvollisen vaatimuksesta jaksottaa yhtä suuriksi eriksi verovuonna ja kahtena sitä seuraavana vuonna. Vastaavat kirjaukset täytyy tehdä myös kirjanpidossa. (Tomperi 2002) Kiinteiden menojen lukeminen hankintamenoon edellyttää yritykseltä myöskin toimivaa vaihto-omaisuuden kustannuslaskentajärjestelmää, joka on täsmäytetty liikekirjanpitoon.

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa (KILA 4.9.2000) käsitellään hankinnan ja valmistuksen kiinteitä menoja, edellytyksiä hankinnan ja valmistuksen kiinteiden menojen lukemisesta hankintamenoon sekä hankintamenoa koskevia tilinpäätöstietoja.

3.10 Tappiot

Tappiontasauksella tarkoitetaan verotuksessa vahvistetun tappion vähentämistä seuraavien vuosien tuloista. Tappiot ovat käyttökelpoisia 10 verovuotta. Tappiontasauksesta säädetään tuloverolaissa.

Verotettavaa tuloa suunniteltaessa on otettava huomioon myös mahdolliset vahvistetut, vielä käyttämättä olevat tappiot. Mikäli niitä om vähentämättä, tilinpäätöksessä voidaan näyttää tavoitetulosta suurempi tulos ilman, että jouduttaisiin maksamaan veroja enemmän kuin tavoitetulos edellyttää.

Suunnittelussa täytyy myös huomioida se halutaanko tappiota näyttää tuloksessa mikäli se pystyttäisiin välttämään. Jos esimerkiksi tappiota voitaisiin näyttää joidenkin vähennysten vuoksi, jotka voidaan täysimääräisenä siirtää seuraavalle vuodelle, tappiota ei yleensä kannata näyttää. Tällainen vähennys on esimerkiksi toimintavaraus. (Tomperi 2002: 152)

Elinkeinonharjoittaja voi hyödyntää tappiot vaihtoehtoisesti saman ja seuraavien vuosien pääomatuloista tehtävänä vähennyksenä. Tappion vähentämistä pääomatuloista on vaadittava tappion syntymisvuonna veroilmoituksessa. (Tikkanen&Salin 2002)

3.11 Nettovarallisuus ja sen suunnittelu

Yksityisliikkeessä jaettava yritystulo verotetaan yrittäjän pääomatulona enintään 20% nettovarallisuudesta ja henkilöyhtiössä osakkaan tulo-osuus on pääomatuloa siihen määrään saakka, joka on 20% osakkaan nettovarallisuudesta. Loppuosa on ansiotuloa (www.vero.fi) Yksityisen elinkeinonharjoittajan laskennallinen pääomatulo-osuus lasketaan edellisen verovuoden päättyessä olleen nettovarallisuuden perusteella. (Niskakangas 2005) Esimerkiksi 31.12.2004 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen nettovarallisuuden perusteella lasketaan pääomatulo-osuus tilikaudelta 1.1.2005-31.12.2005. Vaikka yrittäjä olisi tehnyt tammikuussa 2005 lisäsjoituksen yritykseensä, sitä ei oteta huomioon nettovarallisuutta laskettaessa. Veroilmoituksella voi vaatia pääomatulo-osuuden laskemista 10% nettovarallisuudesta 20% sijaan. Vaatimus on verovuosikohtainen ja se kannattaa esittää, jos yrittäjältä menee vähemmän veroa ansiotulona verotettaessa. (Tikkanen&Salin 2002: 51) Pääomatulojen veroprosentti on 28% ja ansiotuloissa veroprosentti nousee progressiivisesti tulojen mukaan. Käytännössä valtionveroa täytyy maksaa vasta 12000 euron ylimenevistä tuloista (vuosi 2005).

Esimerkki: Yrityksen nettovarallisuus on 100 000 euroa ja tulot tilikaudelta 25 000 euroa. Mikäli pääomatulo-osuudeksi lasketaan 20% nettovarallisuudesta pääomatulo-osuus on 20 000 euroa ($100\,000 \cdot 0,20$) ja ansiotulo-osuus tällöin 5 000 euroa ($25\,000 - 20\,000 = 5\,000$). Pääomatuloista yrittäjä maksaa veroa 28% eli 5600

euroa ja ansiotuloista ei mene valtionveroa. Kunnallisveroa ansiotulo-osuudesta menee kyseisessä tapauksessa 18% eli 900 euroa. Yrittäjän maksettaviksi veroiksi tulee siis yhteensä 6500 euroa.

Mikäli yrittäjä vaatisi veroilmoituksessaan pääomatulo-osuuden laskentaperusteeksi 10% nettovarallisuudesta, pääomatulot olisivat 10 000 euroa ($100\,000 \cdot 0,1$) ja ansiotulot 15 000 euroa. Pääomatulosta yrittäjä maksaisi tässä tapauksessa veroa 2800 euroa ja ansiotulojen valtionveroa 323 euroa sekä kunnallisveroa 2700 euroa. Kokonaisverot siis 5823 euroa. Eli vaatimalla nettovarallisuusosuuden laskemista 10% mukaan yrittäjä säästää veroissa yli 600 euroa.

Muissa osakeyhtiöissä kuin pörssiyhtiöissä osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta (nettovarallisuudesta) verotetaan 13,5% osingon ja yhtiöveron hyvityksen summasta verotetaan pääomatulona. (Alhola ym. 2002: 113)

Nettovarallisuus lasketaan varallisuusverolain mukaan yksityisliikkeessä sekä avoimessa ja kommandiittiyhtiössä. Nettovarallisuus on jäännös, joka saadaan, kun yrityksen veronalaisista varoista vähennetään velat. Yrityksen varoja ovat rahoitusomaisuus, vaihto-omaisuus, käyttöomaisuus sekä sellaiset pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa. Vaikka yksityistalouden varat sisältyisivätkin yrityksen kirjanpitoon ja sen taseen varoihin, niitä ei lasketa nettovarallisuuteen. (KPMG. 2001: 205-207)

Rahoitusomaisuuteen kuuluvia verovapaita ja korkotulon lähdeveron alaisia talletuksia ei huomioida varoina ammatin- ja liikkeenharjoittajien nettovarallisuuslaskennassa. Eli käytännössä lähes kaikki luonnollisille henkilöille tarkoitetut pankkitilit ovat lähdeveron alaisia eikä niitä lasketa nettovarallisuuteen ammatin- ja liikkeenharjoittajilla. Kassassa olevat varat lasketaan heilläkin nettovarallisuuteen. (Tikkanen & Salin 2002: 53-54)

Vaihto-omaisuudesta käytetään nettovarallisuuden laskennassa kirjanpitoarvoa. Käyttöomaisuuden arvo puolestaan lasketaan verotuksessa poistamatta olevan hankintamenon mukaisesti. Poikkeuksen tässä muodostavat kiinteistöt ja arvopaperit. Mikäli niiden verotusarvo on suurempi kuin verotuksessa poistamaton hankintameno, nettovarallisuuslaskennassa käytetään verotusarvoa. Rakennuksen ja tontin kirjanpitoarvo lasketaan yhteen vertailua tehtäessä ja vertailu tehdään kiinteistöittäin. Arvopapereiden kohdalla verotusarvot lasketaan yhteen ja lukua

verrataan kirjanpidossa olevaan arvoon. (Tikkanen& Salin 2002: 53-54)

Velaksi ei lasketa yrityksen omaa pääomaa, rahastoja, varauksia eikä liittymismaksuja, jotka yritys on sitoutunut palauttamaan maksajalle tämän luopuessa liittymiseduistaan. (KPMG. 2001: 205-207) Velkoina huomioidaan vain elinkeinotoimintaan liittyvät velat. Ennen verovuoden päättymistä maksuunpanematta olevia laskennallisia verovelkoja ei huomioida velkoina. (Tikkanen&Salin 2002: 55)

Nettovarallisuuteen lisätään 30% verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista elinkeinonharjoittajilla ja henkilöyhtiöillä. (Niskakangas 2005) Esimerkiksi verovuoden 2004 lopussa nettovarallisuuteen lisättävät palkat ovat 1.1.2004-31.12.2004 maksetut palkat, vaikka nettovarallisuus muuten lasketaan vuoden 2003 taseen perusteella. Palkkoina otetaan huomioon maksetut palkat ei siis suoriteperusteisesti merkittyjä palkkoja.

Nettovarallisuutta voidaan kasvattaa esimerkiksi valitsemalla ”oikea” tilikausi ja osingonjakoajankohta, pidättämällä verotettuja tuloja yrityksessä, hankkimalla verovapaita tuloja sekä tekemällä lisäsjoituksia yhtiöön. (Alhola ym. 2002: 112)

Nettovarallisuus voi myös aiheuttaa kriittisen ja ei-kriittisen tilinpäätöstilanteen. Nettovarallisuus voi olla joko liian suuri tai liian pieni. Mikäli yrittäjän tuloja verotetaan liian suurelta osin ansiotulona liian pieni nettovarallisuus aiheuttaa kriittisen tilinpäätöksen nettovarallisuuden osalta. Käytännössä tällainen tilanne on silloin, jos ansiotulona verotettavien tulojen verokanta on suurempi kuin pääomatulojen eli yli 28%. Kriittinen nettovarallisuus voi olla myös silloin, jos se on liian suuri eli mikäli yrittäjälle olisi edullisempaa, että tulot verotetaan ansiotulona. Tällainen tilanne on käytännössä silloin, kun ansiotulojen verokanta ei nouse suuremmaksi kuin 28%. (Alhola ym. 2002: 115) Käytännössä vuoden 2005 veroasteikon mukaan veroprosentti nousee yli pääomatulojen veroprosentin noin 30 000 euron tuloilla. Tähän tietysti vaikuttaa myös esimerkiksi kunnallisveroprosentti.

4. Eri yritysmuotoihin liittyvä verosuunnittelu

4.1 Yksityisliikkeet

Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla tulo verotetaan yrittäjän tulona eli elinkeinotoimintaa ei veroteta erikseen vaan tulos jakautuu pääoma- ja ansiotuloksi nettovarallisuuden perusteella. Pääomatuloa on 20% nettovarallisuudesta ja loput yrittäjän tulosta on ansiotuloa. Yksityinen elinkeinoharjoittaja voi myös veroilmoituksessa vaatia pääomatulo-osuudeksi 10%. Mikäli vaatimusta ei esitetä pääomatulo-osuus lasketaan automaattisesti 20% mukaan. Jos puoliset harjoittavat elinkeinotoimintaa yhdessä sekä ansiotulot että pääomatulot jaetaan. Myös tällöin on mahdollista vaatia pääomatulo-osuuden laskemista 10% mukaan, mutta vaatimus on esitettävä yhteisesti. (www.vero.fi)

Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla tärkeimmät tilinpäätös-suunnittelun keinot ovat nettovarallisuus sekä toimintavaraus. Myös poistot ovat tärkeä suunnittelun kohde.

Elinkeinonharjoittajan kannattaa ensinnäkin laskea kannattaako pääomatulo-osuus vaatia laskettavaksi 10% mukaan. Käytännössä vaatimus kannattaa esittää, jos tulot ovat pienet. Ansiotuloista menee veroa vasta kun ne ylittävät 12 000euroa (vuoden 2005 veroasteikon mukaan). Ansiotulosta maksettava vero on pienempi suunnilleen 20 000 euroon saakka. Jos tulot ovat sitä pienemmät pääomatulo-osuus kannattaa vaatia laskettavaksi kymmenen prosentin mukaan. Pääomatulon veroprosentti on aina vakio 28% (vuonna 2005).

Tätä suuremmilla tuloilla kannattaa yleensä pyrkiä suurentamaan nettovarallisuutta. Pankkitileillä olevia varoja ei oteta huomioon nettovarallisuutta laskettaessa, mutta esimerkiksi ostovelat pienentävät nettovarallisuutta. Tilinpäätöshetkellä kannattaakin ostovelkoja maksaa ennen varsinaista eräpäivää mikäli mahdollista, koska tällä saadaan nettovarallisuuden arvoa kasvatettua (Tikkanen&Salin 2002:56). Tosin täytyy muistaa, että nettovarallisuus lasketaan aina edellisen vuoden tilinpäätöksen mukaan. Eli jos vuonna 2004 maksaa ostovelat etukäteen se vaikuttaa vasta vuoden 2005 verotuksen laskentaan mikä siis käytännössä vahvistetaan vuonna 2006.

Myyntisaamisten osalta voidaan tilinpäätöshetkellä antaa asiakkaille normaalia pidempi maksuaika, koska myyntisaamiset vaikuttavat nettovarallisuutta kasvattavasti, kun taas pankkitileillä olevat varat eivät. Myös vaihto-omaisuutta voi hankkia varastoon, mutta ne pitää myös maksaa, koska ostovelat vähentävät nettovarallisuutta vastaavasti. Myös esimerkiksi tammikuun

vuokran maksaminen etukäteen (jos tilikausi on kalenterivuosi) saattaa tulla kysymykseen nettovarallisuutta kasvatettaessa, koska se on silloin siirtosaamista, joka kasvattaa nettovarallisuutta. (Tikkanen & Salin 2002: 56)

Mahdollistahan olisi myös nostaa varoja pankkitileiltä kassaan, mutta tässä kannattaa olla varovainen, koska jos varat nostetaan vain tilinpäätöshetken ajaksi ja siirretään pian takaisin saattaa veronkiertosäännöksen VML 28§ soveltaminen tulla kyseeseen. Jos kassa on ylisuuri saattaa verottaja myös katsoa etteivät kaikki varat kuulu elinkeinotoiminnan varoihin. (Tikkanen & Salin 2002:56)

Joissakin tapauksissa myös käyttöomaisuusrakennusten ja –arvopapereiden poikkeuksellista käsittelyä nettovarallisuuslaskennassa voidaan hyödyntää. Mikäli yrityksen omistaman rakennuksen verotusarvo on kirjanpitoarvoa suurempi ja ei ole tarvetta tehdä täysiä poistoja tarvittavat poistot on edullisempaa tehdä rakennuksesta kuin esimerkiksi koneista ja kalustosta. Rakennuksesta tehdyt poistot alentavat tilikauden tulosta, mutta eivät vaikuta nettovarallisuuteen, koska nettovarallisuutta laskettaessa huomioidaan verotusarvo. (Tikkanen & Salin 2002:57)

Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi säädellä tulostaan myös toimintavarausten avulla. Mikäli halutaan näyttää parempaa tulosta voidaan toimintavarausta purkaa ja mikäli taas halutaan pienentää tulosta toimintavarausta voidaan kasvattaa maksimimäärään.

Myös kolmen vuoden kalusto ja pienhankinnat kannattaa ottaa huomioon. ne voivat olla elinkeinonharjoittajalle merkittäväkin tulossuunnittelun keino. Mikäli irtaimen käyttöomaisuuden todennäköinen käyttöaika on korkeintaan kolme vuotta, niiden hankintameno voidaan kirjata kerralla kuluksi käyttöönottovuonna. Pienhankinnat puolestaan voidaan kirjata kuluksi kerralla vaikka niiden todennäköinen käyttöaika olisikin yli kolme vuotta. Tällaisen käyttöomaisuuden hankintameno saa olla kuitenkin enintään 850 euroa ja verovuonna niitä saa kirjata kuluksi enintään 2500 euroa. (Tikkanen&Salin 2002)

4.2 Henkilöyhtiöt

Henkilöyhtiöissä eli avoimissa yhtiöissä ja kommandiittiyhtiöissä verotettava tulo jaetaan yhtiömiesten tuloksi. Yritys ei siis maksa veroja vaan kaikki tulo jaetaan yhtiömiesten henkilökohtaiseksi

tuloksi paitsi jos yhtiömiehenä on osakeyhtiö tai toinen henkilöyhtiö. (Tomperi 2002:154)

Henkilöyhtiöissä ei yleensä kannata yhtiömiehille maksaa palkkaa vaan yhtiömiehet nostavat voiton tavallisesti yksityisottoina. Palkka olisi yhtiömiehille ansiotuloa ja siitä aiheutuu yritykselle sosiaalisia menoja. Henkilöyhtiöissäkin on yleensä edullisinta saada mahdollisimman suuri osa tuloista pääomatulona. (Mäkinen 2003:134)

Henkilöyhtiöissä yhtiömiesten pääomatulo-osuus lasketaan samoin kuin elinkeinonharjoittajillakin. Pääomatuloa on 20% yhtiön edellisen vuoden nettovarallisuudesta. (www.vero.fi) Huomattavaa on, että henkilöyhtiöissä yhtiömiehet eivät voi vaatia pääomatulo-osuuden laskemista 10% mukaan kuten elinkeinonharjoittajilla on mahdollisuus tehdä. Yhtiömiesten muut tulot esimerkiksi muista yhtiöistä vaikuttavat myös luonnollisesti heidän verotukseensa.

Myös henkilöyhtiöillä on mahdollisuus tehdä toimintavaraus, mikäli yhtiömiehinä on vain luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä. (Tomperi 2002:155) Eli joissakin tapauksissa henkilöyhtiöissäkin kannattaa maksaa yhtiömiehille palkkaa, koska esimerkiksi toimintavarauksen laskennan pohjana ovat nimenomaan maksetut palkat.

5. Esimerkkiyrityksen tilinpäätössuunnittelun vaihtoehtoja

Seuraavassa esimerkissä on esitelty kuvitteellinen yritys ja yrityksen tuloslaskelmasta esimerkin kannalta olennaiset luvut. Esimerkki on selvyuden vuoksi melko pelkistetty. Nettovarallisuuden arvo on laskettu edellisen vuoden taseesta. Olen käsitellyt yrityksen tilinpäätössuunnittelun mahdollisuuksia muutaman erilaisen vaihtoehtoisen tilinpäätöksen kautta, jolloin selviää kuinka eri tilinpäätösvaihtoehdot vaikuttavat yrittäjän verotukseen.

Eri esimerkit vertaavat aina tilannetta lähtöasetelmiin nähden eli jokainen esimerkki on oma kokonaisuutensa, vaikka esimerkin tilanteita voisi myös yhdistellä. Kolmen eri esimerkin kautta havainnollistetaan miten erilaiset toimenpiteet vaikuttavat yrittäjän verotettavaan tulokseen. Esimerkeissä on käytetty vuoden 2005 tuloveroprosenttitaulukkoa (liite 1). Olen myös jättänyt huomioimatta käytännössä maksettavan kunnallisveron, mutta koska kunnallisveroa maksetaan aina vakioprosentin mukaan eikä progressiivisesti kuten valtionveroa, se ei vaikuta sinänsä esimerkkien tuloksiin.

Kyseessä on elinkeinonharjoittaja, jolla on autokorjaamo sekä jonkin verran myös käytettyjen autojen myyntiä. Elinkeinonharjoittajalla on yrityksessään kolme työntekijää itsensä lisäksi. Yritys haluaa näyttää tulevassa verotuksessa mahdollisimman pientä verotettavaa tulosta, koska yrittäjä haluaa itselleen mahdollisimman pienet verot maksettavakseen. Yrityksen liikevaihto on keskimäärin 280 000 euroa ja vaihto-omaisuutena myynnissä olevia autoja noin 25 000 euron arvosta. Yrityksen nettovarallisuus on 139 000 euroa edellisestä tilinpäätöksestä laskettuna, joka on ollut melko samankaltainen. Yritys omistaa tehdashallin, jossa korjaamo toimii. Sen poistamaton menojäännös on 180 000 euroa.

Tuloslaskelma

Liikevaihto	288 000
Ostot tilikauden aikana	122 500
Varastojen lisäys (+)/vähennys (-)	-1500
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	48950
Henkilösivukulut	18990
Suunnitelman mukaiset poistot	12600
Liiketoiminnan muut kulut	17500
Liikevoitto/tappio	65960
Muut korko- ja rahoitustuotot	370

Korkokulut ja muut rahoituskulut 3800
Voitto(tappio) ennen satunnaisia eriä 62160

Yritys ei ole tehnyt tilinpäätöksessä varauksia eikä satunnaisia eriä ole. Selvyyden vuoksi jätän ennakkoverot huomioimatta eli verotettavan tulon perusta on 62 160€

Nettovarallisuus on yrityksellä edellisen tilinpäätöksen mukaan 139 000. Tämän mukaan laskettuna:

Verotettava tulo	62 160
Pääomatulo-osuus	27 800
Ansiotulo-osuus	34 360

Yrittäjä maksaa pääomatulo-osuudesta veroa 7784 € ja ansiotulo-osuudesta 4106,90 € eli kaikenkaikkiaan hän maksaa veroja 11890,90 € (liite 2)

Esimerkki 1. (liite 3) Yrittäjä tekee täysimääräisen toimintavaruksen. Palkkoja on maksettu edeltäneen 12 kuukauden aikana 48 950 € jolloin suurimman mahdollisen toimintavaruksen määrä on 14 685€ Tässä tapauksessa yrittäjän verotettavaksi tuloksi jää 47 475€ Tämän mukaan laskettuna:

Verotettava tulo	47 475€
Pääomatulo-osuus	27 800€
Ansiotulo-osuus	19 675€

Yrittäjä maksaa pääomatulo-osuudesta veroa 7784€ ja ansiotulo-osuudesta 1006,3 € eli yhteensä 8790,3€ eli 3100,60€ vähemmän kuin jos hän olisi jättänyt toimintavaruksen tekemättä. Toimintavaruksen kohdalla kannattaa kuitenkin muistaa, että vaikutus on näin suuri vain sinä vuonna kun toimintavaraus tehdään ensimmäistä kertaa. Seuraavana vuonna toimintavaruksella on tulosta pienentävä vaikutus vain, jos palkkoja on maksettu enemmän kuin edellisvuonna ja tällöin toimintavaruksen määrää on mahdollista kasvattaa. Mikäli palkat ovat olleet pienemmät kuin edellisenä vuonna, varausta on myös tuloutettava, jolloin se kasvattaa tulosta. Mutta ainakin kertaluonteisesti sillä saadaan huomattava vaikutus maksettaviin veroihin ja tietysti jatkossa jos palkkojen määrä kasvaa.

Esimerkki 2. (liite 4.) Tarkastellaan myyntisaamisten määrän kasvattamisen vaikutusta nettovarallisuuteen ja sitä kautta myyntisaamisten määrään.

Oletetaan, että edellisen vuoden tilinpäätöshetkellä yrityksellä on ollut myyntisaamisia 13 000€ Mikäli yritys olisi myöntänyt ennen tilinpäätöstä pitempiä maksuaikoja asiakkailleen, oletetaan että sen myyntisaamisten määrää olisi saatu kasvatettua 30 000:teen. Sen ansiosta nettovarallisuuden määrä on 156 000€ Tämän mukaan:

Verotettava tulo	62 160€
Pääomatulo-osuus	31 200€
Ansiotulo-osuus	30 960€

Yrittäjä maksaa pääomatulosta veroa 8736€ ja ansiotulo-osuudesta 3274,30€, jolloin kokonaisverojen määräksi tulee 12 010,30€ Se on 119,40€ enemmän kuin jos myyntisaamisten määrää ei olisi edellisvuoden tilinpäätöksessä kasvatettu. Eli tälle yritykselle nettovarallisuuden kasvattamisesta ei ollut hyötyä sen tavoitteeseen eli mahdollisimman pieniin veroihin nähden. Nettovarallisuuden kohdalla on aina muistettava, että toimenpiteiden vaikutukset tulevat vasta seuraavan vuoden verotuksessa, koska nettovarallisuuden arvo lasketaan aina edellisen tilinpäätöksen mukaan. Täytyy myös muistaa, että mikäli asiakkaat maksavat myyntisaamisia ennen tilinpäätöshetkeä sillä ei ole vaikutusta nettovarallisuuteen.

Esimerkki 3.(liite5)

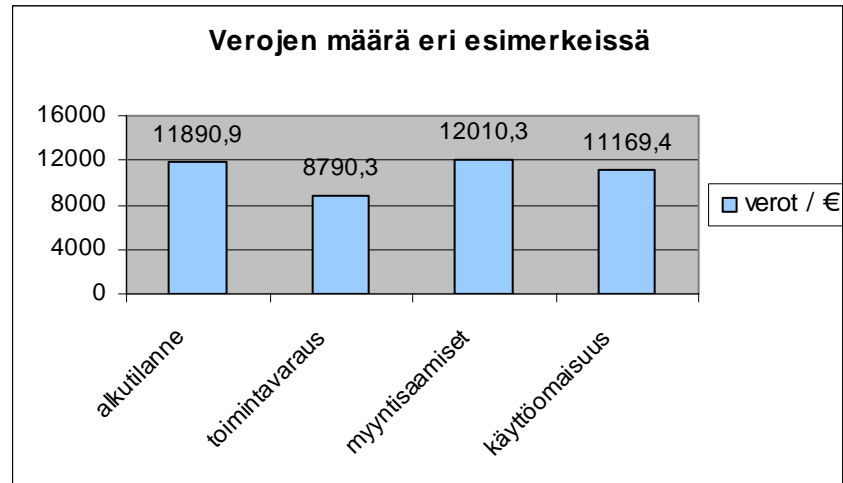
Tarkastellaan käyttöomaisuuden kasvattamisen vaikutusta yrityksen tulokseen. Yritys on ennen edellistä tilinpäätöstä ostanut yritykselle 25 000 € arvoisen auton. Sitä ei ole rahoitettu velalla. Auton poistot ovat elinkeinoverolain sallima enimmäismäärä eli 25%. Auton ostovuonna 2004 poistot olivat 6250€ ja nyt vuoden 2005 tilinpäätöksessä 4687,50€ Poistot siis pienentävät verotettavaa tulosta tällä summalla. Nettovarallisuus kasvoi auton ostamisen johdosta 164 000 euroon.

Nettovarallisuus	164 000,00
Verotettava tulo	57472,50
Pääomatuloa	32 800,00
Ansiotuloa	24 672,50

Yrittäjä maksaa pääomatulosta veroa 9184€ ja ansiotulosta 1985,40€ eli kokonaisverot ovat 11169,40€ Verot ovat alkutilanteeseen verrattuna 721,50€ pienemmät. Tässä tapauksessa taas nettovarallisuuden kasvattaminen kannatti yritystä, koska samalla se sai tulosta pienennettyä poistojen avulla. Poistot pienentävät tulosta myös seuraavina vuosina. Mikäli taas yritys olisi rahoittanut ostettavan auton lainalla, tulos olisi pienentynyt

vain poistojen verran ja nettovarallisuuteen sillä ei olisi ollut vaikutusta.

Kuviossa 6 on kaikkien esimerkkien verojen määrä alkutilanteeseen verrattuna. Tästä voidaan todeta, että erilaiset toimintavaihtoehdot vaikuttavat hyvinkin eri tavalla verojen määrään mikäli se on yrityksen tilinpäätössuunnittelun tärkein asia. Tietysti yrityksen täytyy määrittää aina oma tavoitteensa ja suunnitella toimenpiteitä sen mukaan.

Kuvio 6. Verojen määrä esimerkeissä.

6. Johtopäätökset, pohdintaa

Tilinpäätössuunnittelu on melko monimutkaista ja täytyy osata ennakoita jo tulevaisuuteen tehdessään päätöksiä ja valintoja miten asiat tehdään yrityksessä. Esimerkiksi nettovarallisuuden muuttuminen kun huomioidaan vasta tilikauden päättymisen jälkeisen vuoden verotuksessa. Varmastikaan suurella osalla yrittäjistä ei ole tietoa ja taitoa tarpeeksi hyvin vaikuttaa omaan tilinpäätökseensä, mutta uskon että jo pienien asioiden huomioimisella voi saada paljon aikaan.

Esimerkkien avulla selvisi miten paljon esimerkiksi kuitenkin veroihinsa voi vaikuttaa suunnittelulla. Jos on täysin tietämätön miten asiat vaikuttavat esimerkiksi juuri verotukseen, saattaa maksaa turhaan aivan liikaa veroja. Esimerkit olivat kuitenkin melko pelkistettyjä eivätkä tilanteet ole aina niin yksinkertaisia, kun jokin muutos voi vaikuttaa tilinpäätöksessä moneen eri asiaan.

Kuten esimerkiksi käyttöomaisuus esimerkissä huomasi, että myös nettovarallisuuden lisäksi tulee poistoja, jotka sitten pienentävät tulosta. Kuitenkin taas tässäkin piti huomioida, että jos käyttöomaisuushankinta rahoitetaan velkarahalla ei vaikutusta nettovarallisuuteen tule, koska vastaavasti velat kasvavat. Toisaalta taas myyntisaamisten esimerkistä huomattiin, että esimerkiksi pelkkä nettovarallisuuden kasvattaminen ei hyödytä, jos tavoitteena on pelkästään verojen alentaminen.

Esimerkeistä kävi myös hyvin ilmi, että myös yrityksen tavoite vaikuttaa mitä toimenpiteitä sen kannattaa tehdä. Kaikki ei ole kannattavaa, vaan se riippuu aina yrityksen omista lähtökohdista ja tavoitteista. Suunnittelun on kuitenkin oltava jatkuvaa, jotta tilinpäätössuunnittelusta saataisiin paras mahdollinen hyöty yritykselle.

Tässä työssä käsittelin suurelta osin tilinpäätössuunnittelua verosuunnittelun näkökulmasta, mutta yrityksen on itse mietittävä ensin mikä sen tavoite suunnittelun suhteen on. Onko se esimerkiksi mahdollisimman pieni verotettava tulos vai kenties mahdollisimman suuri verotettava tulos. Tällöinhän myös lähtökohdat suunnittelulle ovat aivan toiset, riippuen tavoitteesta.

Lähteet

Ahanen-Raitio, Päivi. 2003. Yrityksen verosuunnittelu 2003. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. (Talentum Media Oy ja Ernst&Young Oy)

Alhola, Kari, Koivikko, Aarne, Rätty, Päivi & Tuominen, Olavi. 2002. Tilinpäätöksen suunnittelu. Vantaa: WSOY.

Kirjanpitolautakunnan yleisohje pitkän valmistusajan vaativasta suoritteesta syntyvän tulon kirjaamisesta tuotoksi valmistusajan perusteella. 20.12.1993.

KPMG. 2001. Pk-yrityksen verotus. Helsinki: Edita Oyj

Leppiniemi, Jarmo. 2005. Liikekirjanpito. [online] [viitattu 12.06.2005]

www.wsoypro.fi

Leppiniemi, Jarmo. 2005. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. [online] [viitattu 29.09.2005]

<http://www.wsoypro.fi>

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili. 2005. Oikeat ja riittävät kirjaukset. [online] [viitattu 10.07.2005]

www.wsoypro.fi

Mäkinen, Lassi. 2003. Pienyrityksen tilinpäätös käytännössä. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Niskakangas, Heikki. 2005. Henkilöverotus. [online] [viitattu 14.6.2005]

www.wsoypro.fi

Tikka, Kari S. & Nykänen Olli. 2005. Yritysverotus I-II. [online] [viitattu 16.8.2005]

www.wsoypro.fi

Tikkanen, Tapio & Salin, Marjo. 2002. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan verokirja. Helsinki: Edita Prima Oy. 6.uudistettu painos.

Tomperi, Soile. 2001. Kehittyvä kirjanpitolaito. Helsinki: Edita Oyj. 5.uudistettu painos.

Tomperi, Soile. 2002. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Porvoo: WS Bookwell Oy.

www.vero.fi [online] [viitattu 18.6.2005]

Litteet

Liite 1. Vuoden 2005 tulo- ja varallisuusveroasteikko (www.vero.fi)

Ansiotulot - valtion tuloveroasteikko

Tulopoliittisesta sopimuksesta syntyneestä neuvottelutuloksesta johtuen hallitus antoi 3.12. uuden esityksen veroasteikkolaiksi (HE 257/2003). Eduskunta hyväksyi lain 10.12. Marginaaliveroprosentteja alennettiin aiemmin annetusta ja peruutetusta esityksestä (HE 145/2004).

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
12 000 – 15 400	8	10,5
15 400 – 20 500	365	15,0
20 500 – 32 100	1 130	20,5
32 100 – 56 900	3 508	26,5
56 900 -	10 080	33,5

Pääomatulot

Pääomatulojen veroprosentti aleni 29 prosentista 28 prosenttiin.

Liite 2. Esimerkkiyrityksen verolaskelma alkutilanteessa

Verotettava tulo	62 160€
Nettovarallisuus	139 000€
Pääomatulo-osuus (Pääomatulon osuus on 20% nettovarallisuudesta)	27 800€
Ansiotulo-osuus (Ansiotulo-osuus on 62160-27800, eli verotettavasta tulosta vähennetään pääomatulon osuus)	34 360€
Pääomatulojen vero (Pääomatulojen vero on 28% x 27800€)	7784,00€
Ansiotulojen vero (Vero alarajan kohdalla 3508 ja ylimenevästä osasta 34360-32100=2260 ja tästä vero 26,5% x 2260 = 598,90 eli yhteensä 3508+598,90 = 4106,90€)	4106,90€
Verot yhteensä (Pääomatulojen ja ansiotulojen vero lasketaan yhteen)	11890,90€

Liite 3. Toimintavarauksen tekeminen

Verotettava tulo **47 475€**

Nettovarallisuus **139 000€**

Pääomatulo-osuus **27 800€**
(Pääomatulo-osuus on 20% nettovarallisuudesta)

Ansiotulo-osuus **19 675€**
(Ansiotulo-osuus on $47\,475 - 27\,800$, eli verotettavasta tulosta vähennetään pääomatulon osuus)

Pääomatulojen vero **7784,00€**
(Pääomatulojen vero on $28\% \times 27\,800\text{€}$)

Ansiotulojen vero **1006,30€**
(Vero alarajan kohdalla 365 ja ylimenevästä osasta $19\,675 - 15\,400 = 4\,275$ ja tästä vero $15\% \times 4\,275 = 641,30$ eli yhteensä $365 + 641,30 = 1\,006,30\text{€}$)

Verot yhteensä **8790,30€**
(Pääomatulojen ja ansiotulojen vero lasketaan yhteen)

Liite 4. Myyntisaamisten kasvattaminen

Verotettava tulo	62 160€
Nettovarallisuus	156 000€
Pääomatulo-osuus (Pääomatulo-osuus on 20% nettovarallisuudesta)	31 200€
Ansiotulo-osuus (Ansiotulo-osuus on 62 160-31200, eli verotettavasta tulosta vähennetään pääomatulon osuus)	30 960€
Pääomatulojen vero (Pääomatulojen vero on 28% x 31200€)	8736,00€
Ansiotulojen vero (Vero alarajan kohdalla 1130 ja ylimenevästä osasta 30960-20500=10460 ja tästä vero 20,5% x 10460= 2144,30 eli yhteensä 1130+2144,30 = 3274,30€)	3274,30€
Verot yhteensä (Pääomatulojen ja ansiotulojen vero lasketaan yhteen)	12010,30€

Liite 5. Käyttöomaisuuden kasvattaminen

Verotettava tulo	57 472,50€
Nettovarallisuus	164 000€
Pääomatulo-osuus (Pääomatulo-osuus on 20% nettovarallisuudesta)	32 800,00€
Ansiotulo-osuus (Ansiotulo-osuus on 57472,50-32800, eli verotettavasta tulosta vähennetään pääomatulo-osuus)	24 672,50€
Pääomatulojen vero (Pääomatulojen vero on 28% x 32800€)	9184,00€
Ansiotulojen vero (Vero alarajan kohdalla 1130 ja ylimenevästä osasta 24672,5-20500= 4172,50 ja tästä vero 20,5% x 4172,50= 855,40€eli yhteensä 1130+855,40 =1985,40€)	1985,40€
Verot yhteensä (Pääomatulojen ja ansiotulojen vero lasketaan yhteen)	11 169,40€